სახალხო გაზეთი

№ 196 ხუთშაბათი, 30 დეკემბერი, 1910 წ. წელიწადი პირველი. № 196

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. ჩამკლავიარდ განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო ჯერ საღამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მეტი ეღირება.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კავკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და ე. მეტლ და ამხ—ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. ნიტოვისა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მოხსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდ განცხადებები მიიღება „სახალხო გაზეთის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე გვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3—მდე. საღამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება, ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, გვირა-უქმეების გარდა დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი დიდი ვანქის ქ. N 12
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Большая Ванская ул., N 12, Семену Пашалишвили.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური.
დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა.

მიიღება ხელის მოწერა 1911 წლისთვის

ყოველ-დღიური **სახალხო გაზეთი**

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

მომავალ 1911 წელს გაზეთი გამოვა იმავ პროგრამით, როგორც წარსულს წელს გამოდიოდა.

ყოველ-დღიურ გამოცემის გარდა გაზეთს მეძღნება კვირაობილი

სურათებიანი დამატება

დამატება გამოვა კვირაობით.

გაზეთის ფასი დამატებიანად: წლით, როგორც ქალაქში, ისე ქალაქ გარეთ ღირს **8** მან. **50** კ., ნახევარი წლით—**4** მან. **80** კაპ., ერთი თვით—**80** კაპ.

გაზეთის ფასი ტფილისში და მის გარეთ აღნიშნულია პირველ სტრიქონზე და საზღვარ გარეთისა—მეორე სტრიქონზე:

წლ.	11 თვ.	10 თვ.	9 თვ.	8 თვ.	7 თვ.	6 თვ.	5 თვ.	4 თვ.	3 თვ.	2 თვ.	1 თვ.
8. 50.	8. —	7. 50.	6. 90.	6. 20.	5. 50	4. 80.	4. —	3. 20.	2. 40.	1. 60.	— 80.
12. 8.	11. —	10. —	9. —	8. —	7. —	6. —	5. —	4. 50.	3. 50.	2. 50.	1. 25.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი 40 კაპ.

ხელის მოწერა მიიღება „სახალხო გაზეთის“ კანტორაში და წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში ი. ავალიშვილთან.

წლიურ ხელის მომწერს გაზეთის ფასი შეუძლიან გადაიხადოს ნაწილ-ნაწილადაც: ხელის მოწერის დროს 3 მან., 1 მარტისთვის 2 მან. 1 მაისისთვის 2 მან. და 1 ივლისისთვის 1 მან. 50

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან და არა ნაკლებ ერთი თვისა.

„სახალხო გაზეთის“ კანტორაში ხელის მოწერა მიიღება ყოველ დღე, გვირა-უქმეების გარდა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და ნაშუადღევის 5 საათიდან 7 საათამ. თვის მოლოს კანტორა გვირა-უქმე დღეებშიაც იქნება ღია. ქალაქ გარეთ ხელის მომწერთ ფული უნდა გამოგზავნონ ამ ადრესით:

Тифлисъ, редакція „Сахалхо газети“.

დამდეგ 1911 წლის განმავლობაში „სახალხო გაზეთის“ დამოუკიდებლივ განხრახულია გამოიცეს რამდენიმე კრებული სამეცნიერო, ფილოსოფიური და სამხატვრო შინაარსისა. თითო წიგნი იქნება 300—500 გვერდამდე. გამომცემლებთან შეთანხმებით „სახალხო გაზეთის“ წლიურ ხელის მომწერლებს თითო წიგნი დაეთმობათ 50 კაპ., სხვებისთვის კი ეღირება არა ნაკლებ თითო მანეთისა.

ნინო გრიგორის ასული ნატრაძე, ლუკა, დავით, ვლადიმერ ნატრაძენი და მათი მეუღლენი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ დღეს, 30 დეკემბერს, კალოუბნის ეკლესიაში გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წირვა და პანაშვიდი გარდაცვალებულ მემუსიკე

გიორგი ივანეს ძის ნატრაძის

სულის მოსახსენებლად. (1—325—1)

ბენეფისი იუზა ზარდალიშვილისა

ტელეფონი № 882. **ქართული თეატრი** წარმოდგენა № 42.

ხუთშაბათს, 30 დეკემბერს, 1910 წ.

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების დასის მიერ ვლ. ალექსი-მეხნიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილ იქნება პირველად ახალი პიესა:

მემკვიდრე კრინცი

დრამ. 5 მოქმ. მეიერ-ფერსტერისა, თარგ. ბ. აბაკელეხი.

კრინცის როლს შეასრულებს მობენეფისი

მონაწ. მიიღ.: ქ-ნნი: მოთამე, ჩერქეზიშვილი, ჯაფარიშვილი; ბ-ნნი ალექსი-მეხნიშვილი, არადელი, ტენია, ბგარამე, ყივიმე, ზარდალიშვილი, მატარაძე, მგალობლიშვილი, მამფორია, ციციშვილი, ხალიგამეილი.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ადმინისტრაცია ქართ. დრამატ. საზოგადოებისა.

3—3 რეჟის. ვ. **ბალიკაშვილი.**

სახალხო სახლი

შაბათ, 1 იანვარს, დილის 12 საათზე,

პროფ. ფურაკოვსკი, გვაზავა და **გეპშტეინი** წაიკითხავენ **ლექციას**

სანინზე

(რომანი არციბაშევისა).

ბ. გამბმული გაამართლებს სანინს, გვაზავა წაიკითხავს სანინის წინაადმდეგ და პროფესორი ფურაკოვსკი წაიკითხავს თავის შეხედულებას. ლექციის შემდეგ გიმართება საინტერესო კონცერტი. ფასები ლექციაზე და კონცერტზე 5—50 კ. ბილეთები იყიდება სახალხო სახლში, ყოველ-დღე. დასაწყისი დილის 12 საათზე.

(3—396—1)

სახალხო სახლი

დღეს, 30 დეკემბერს, სახალხო მუსიკალური საზოგადოება სდგამს ოპერას

რუსალკა

მონაწილეობენ: ქ-ნი მინკევიჩი (ნატაშა), ოგჩაროვა, (კარნაუხოვა კნეინა), გულლოვა (ოლგა). ბ-ნნი აგასოვი—მელნიკი, ბუნინი—კნიაზი, ინამეი—სვატი ხოროსა და ორკესტრს დირიჟორობს **პ. პ. ფალიაშვილი.** ფასები 5—50 კ. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ადმინისტრატორი **თ. დოლიძე.**

საუკეთესო თაფლი

იშოვება

ძმ. ფონ-კუჩენბახთა

ძველ მაღაზიაში. (ალექსანდრეს ბროსპ. სახ. № 6), საკუთარის მამულისა. ფასი 1 გირვ.—30 კ. ვინც 5 გირვ. მეტს იყიდის 1 გირ.—25 კ. დეეთმობათ. (3—314—3)

მოვითხოვეთ გუნებრივი

კახური ღვინოები

თავ. ალექ. მ. ჯორჯაძისა და ამხ.-ს.

საკუთარ ვენახებიდან.

საწყობი მიხეილის პროსპექტზე, სახლი № 86; აგრეთვე ისყიდება საუკეთესო მაღაზიებსა და რესტორანებში ხელმისაწვდომ ფასად (30—186—25)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გაფართოებულია და სტაციონალური განყოფილება

მოწყობილია 50 საწოლით.

კარსაკუთრებითი საშშობიარო განყოფილება.

ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლები № 7, „ვეტცელის“ სასტუმროსთან.

ტელეფონი № 500.

სტაციონარულ ავადმყოფთა მიღება ყოველთვის შეიძლება დღეც და ღამეც. საამბულატორო ავადმყოფებს მიიღებენ სპეციალისტი ექიმები:

ლამბაშიძე ვ. დ.: შინ. და ბაკშვ. ყოვ. დღე; გარდა კვირისა 11—12 საათ.

გედევანიშვილი მ. ა. ნერ. და ელექ., ორშ., და პარ. 10½—11. ს.

ბურკა ბ. ა. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 საათ.

კარშინი ა. ა. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მაღალაშვილი გ. გ. შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ხ. შინაგანი. ორშაბათობით და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მანსვეტოვი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარასკ. 1—2 ს.

მუსხელიშვილი ვ. ხ.—თვალისა, ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½ ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველ დღე 12—1 ს.

ფირადოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ბაბოვი ვ. ა. ყურ., ყელის და ცხვირის ყოველ დღე 2—2½ ს.

ხობოლევსკი ვ. ვ. ქირურ., ყოველ დღე, 9—11 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი მიკროქიმიურ და ბაქტერიოლოგიური ლაბორატორია, რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კაპ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაც. კონსულტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეღავათ. საფასურით. (200—ნ.—360)

სამშაბათს. 21 ქრისტეშობისთვეს, საღამოს 9½ ს. დაბა ყვირილა ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა

დეკანოზი დავით ღამბაშიძე

რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ: მეუღლე **ოლღა,** შვილები: **ქსენოფონტე, ვახტანგ, მიხეილ** და **დავით** და რძლები **პელაგია** და **ვანდა.** პანაშვიდები ყოველ დღეს 12 ს. საკუთარ ბინაზედ და საღამოს 5 ს. ყვირილის წმ. დავით და კონსტანტინეს ეკლესიაში. დაკრძალვა ხუთშაბათს, 30 ქრისტეშობის თვეს გამოსვენება საკუთარ სახლიდან დილის 8½ საათზე, წირვა და წესის აგება წმ. დავით და კონსტანტინეს ეკლესიაზე, დასაფლავება ყვირილის წმ. ნინოს ეკლესიის სასაფლაოზედ. (5—313—5)

ეკატერინე შავდეს ასული ტორეშეულიძისა შვილებითურთ, შარიამ გიორგის ასული და ნესტორ მიხეილის ძე კვიმიაშვილები, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას

პირველი—ქმრისა, მეორენი—მამისა და მესამე—სიმამრის

გიორგი ნიკოლოზის ძის ტოროშელიძისას.

პანაშვიდი მუდამ დღე საღამოს 6 ს. ვეძინის ქუჩა, სახლ. № 3., გასვენება კალოუბნის ეკლესიაში, პარასკევს 2 იანვარს, დილ. 9 ნახევ.ს. დაკრძალვა პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. (1—328—1)

ქვრივი ესმა ბესარიონის ასული დევდარიანისა, დავითი, კონსტანტინე. მაგდე, ოდინკა, მაშა, ბაბიდინა, ლუბა, ფეფუტა, ნინა, დავით მახარაძე, მიხა დიდუაშვილი, მაქსიმე, უნგიაძე, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას პირველი—უსაყვარლესის მეუღლისა, მეორენი—ძვირფასის მამისა, მესამენი—ძვირფასის სიმამრის

მოსე ალექსის ძის დევდარიანისას.

დაკრძალვა დანიშნულია პარასკევს, 31 დეკემბერს, დაბა ყვირილაში, წმ. ნინოს ეკლესიაში, დილის 9 საათზე. (2—327—1)

ოთხშაბათს 29 ქრისტეშობისთვეს შუადღის პირველ საათზე ხანგრძლივ ამადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა

ნინა სიმონის ასული ქავთარაძისა

რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობნი, **მარიამ დიმიტრის ასული ხეთაგურაოვისა** და **იაკობ გარსევანის ძე ხეტაგურაოვი,** პირველი დედისა დამეორე სიდედრისა. პანაშვიდები ყოველ დღეს, ნაშუადღევის ხუთ საათზე, მამადავითის მოედანთან, პოტოჩნი ქუჩაზე ხეთაგუროვის სახლში. № 5. მიცვალებულის გამოსვენება პარასკევს, 31 ქრისტეშობისთვეს, დილით 10 საათზე, ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში სადაც გადახდილი იქნება წირვა, დაკრძალვა ავლაბარში პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. (1—329—1)

რადგანაც გვსურს ხელ მოკლე ხალხს შედარებით

იაფ ფასად მივაწოდოთ

პაპიროსები

რომელიც ეგელა თუთუნის მწეველის დააკმაყოფილებს

ა. ენფიანჯიანცის

ქარხანამ გამოსცა პაპიროსები

„ლევ“, 20 ცალი 5 კაპ.

პაპიროსები „ლ ე ვ ი“ ისეთი **მშვენიერია** ყოველმხრივ, რომ ერთხელ თუ დაიგემოვნეთ, მხოლოდ მისი წევის დაიწყებთ,

რადგანაც ამ ფასად არსებულ ეგელა პაპიროსებზე უკეთესია.

(10—317—2)

გუნებრივი კახური ღვინოები

კარდენახის საუკეთესო ზვრებიდან

ძმ. ხელაშვილებისა.

ხარდაფში ნიგოლოზოვისა და ნეგრასოვის ბუთხის სახლში NN 14 და 11. ხარდაფში ინახება გარდა აბანლისა ძველი, 6—7 წლის, ღვინოებიც.

ბოთლი 25 კ.-დან 1 მანეთამდე.

(20—195—18) **პატივისცემით—მოსე ხელაშვილი.**

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

გარედან ყოველ დღე მოსასრულდ ავადმყოფთათვის.

ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

ვ. ვაშაყმაძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

შ. ა. მიქელაძე—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 1—2 ს.

ა. ნ. დიასამიძე—ყოვ. დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. მ. მელიქიშვილი—ყოველ დღე, ქირურგ. და ქალებისა, 1—2. ს.

ა. ბობოვი—ყურ., ყურ., ცხვირ. და ყოველ დღე 12—1 ს.

ტერ-ნიკოლოსოვი დ. გ.—შინაგ. და ბავშვ. ოთხშაბათობით და კვირობ. 11½—12½ საათ.

ე. გ. ფედოროვი—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 2 ს. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი.

მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მოლოგებით (წლ.—ნ.—523)

ექიმი ძ. ძუთაისში თ. ტყეშელაშვილი

დაბრუნდა საზღვარ-გარეთიდან და გაანახლა ავადმყოფების მიღება. იღებს მინაგან და სპეციალურად ვენერიულ საშარდე და სასქესო აგზულობათა სიფილისის და კანის ნნეულებით ავადმყოფთ. 9—12 ს. 6—8 საღ., ტფილისის ქ. ბილარდის სახლი, (50—170—40)

ექიმი ე. ვაშაკიძე

იღებს შინაგან ნნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოთი 5—7 ს. გოგოლისა და ბატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. 0—296

ელექტრონისა და რენტგენის სამკურნალო

მიხეილ გედევანიშვილისა

იღებს ავადმყოფებს კვირის გარდა დილით 12—1 ს., საღ. 6—7 ს., გამინჯვა და გადაღება რენტგენის ხსივებით. ვერა, ყორღანოვის ქ., N 20. (0—5.—116)

ექიმი ჯ. ფაფარიძე

ძ. ძუთაისში

იყვანს ყურის, ყელის, ცხვირის, ბავშვებისა და მინაგანის ნნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე. ტფილისის ქუჩა, სახლი თავ. ნიყარაძისა. (თ.—188—46

ძ. ძუთაისში

ქირურგიული და დედათა ნნეულების

საავადმყოფო

სამშობიარო განყოფილებით **ექიმის**

ივ. ბოკერიასი

გიმნაზიის ქუჩა, თეატრის პირდაპირ. იქვე წამლობენ სიფილს პროფესორ ერლიხის ახალი საშუალებით „606“. (30—405—7)

ექიმი ს. ს. მუსხელიშვილი

იღებს თვალებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 9-დან 11-მდე. ბოროტნის ქ., № 9. (ფ)

ექიმი ალ. კბილისა სოლოლაშვილი

იღებს ავადმყოფებს 9—2 ს. და 5—7 ს. გოლოვინის პრეს. N 12, სახლი მდივნისა. (ფ)

ექიმი ა. ნ. დიასამიძე

კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილით 2—1 ს. საღამ. 6—7 ს. ბუთშაბათობით მხოლოდ დილით 8—9 ს. კვირაობით ავადმყოფებს არ იღებს. მოსკოვის ქ. N 4, სახლი ალაბაშვილისა. (ფ)

ექიმი კბილისა ნინო რაზილაძე

იღებს ავადმყოფთ დღით 9—2 საათამდე, საღამ. 5—7 საათ. ფაშაილოვის ქ. N 2.

ექიმი შ. ა. მიქელაძე

იღებს შინაგან და ბავშვთა ნნეულებიანი ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5 ნახ.—6 ნახ. საათამდის. კაზეთის ქ. ტელეფონი N 816.

ექიმი რ. დ. მაჭავარიანი

იღებს ავადმყოფთ ყოველ დღე დილით 8—11 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე ბაგინეთის ქუჩა N 7. თ.—180—62

ექიმი ე. ვაშაკიძე

იღებს შინაგან ნნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოთი 5—7 ს. გოგოლისა და ბატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. 0—296

რატომ უნდა ვიყიდოთ, მხოლოდ **თავგარეთქილაძის** და **ჩარკვიანის** შედგენილი.

კედლის კალენდარი?

იმიტომ რომ იმაში არ არის არეული არც ერთი ეროვნების საკალენდარო ცნობები, როგორც ეს ზოგიერთებშია.

იმიტომ რომ დაკაზმული ფურცლები აღარ ჩამოცვივდება.

იმიტომ რომ ის კარგ ქაღალდზედ არის დაბეჭდილი.

იმიტომ რომ ის უარს არა ჰყოფს სწავლა-განათლებას, თეატრს და საზოგადოთ ცივილიზაცია-კულტურას.

იმიტომ რომ ის არ უქადაგებს საზოგადოებას, მხოლოდ კლერიკალიზმი ავავმეფოთო

იმიტომ რომ მხოლოდ ამ კალენდრის მყიდველს ეძლევა **საჩუქრათ** საუკეთესო მწერლების საუკეთესო წიგნები ღირებულ 20 კაპ. ვინც კალენდარს ნაწერ ფასზედ იყიდის.

კალენდრები იყიდება ყველგან მხოლოდ, პრემიები ყველას არ წაეღებათ და თუ ვინმე ისურვებს ყველას გაუგზავნით ერთი შაურის დამატებით.

უმთავრესი საწყობი: თფილისი, სემენოვის ქუჩა № 4 კ. **თავგარეთქილაძეს.** (0—295—)5

ტფილისი, 30 დეკემბერი

კახეთის რკინის გზა. წლის დამლევს კახეთის რკინის გზის საქმის დაგვირგვინებას სიხარულით და სიამოვნებით ეგებება ყველა ვისაც კი ჩვენის ქვეყნისთვის ოდნავ მაინც შესტკივა გული. პეტერბურგიდან მიღებულის ცნობებიდან, ორი თვის შემდეგ, უკვე მუშაობა დაიწყობა და ორის წლის განმავლობაში სრულიად დასრულდება საგზაო მუშაობა. ამგვარად დიდის ხნის ნატვრა და სურვილი უკვე იმდენად დაუახლოვდა ცანხორციელებას, რომ ეხლა კახეთის რკინის გზა სათუო აღარ არის. ოთხი თვის წინად ჩვენ ვწერდით,—ხანგრძლივ მოლოდინის შემდეგ გზის საქმე განხორციელების ფაზისში ჩადგაო,—ეხლა გადაჭრით შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ ერთად ერთი

შესაძლებელი დაბრკოლება, ფინანსიური,—უკვე ძლეულია, მაშასადამე თამამად შეიძლება გაუსწოროთ თვალი მომავალს.

სულ სხვა საკითხია, რაოდენ ხელსაყრელ პირობებში მოახერხეს თავად-აზნაურთა წარმომადგენლებმა ამ ფინანსიურ დაბრკოლების დაძლევა. საბოლოოდ ამ საკითხის გადაწყვეტა მაშინ იქნება შესაძლებელი, როცა დაწვრილებით შევიტყობთ, რა ხელ შეკრულობა აქვთ დადებული თავად-აზნაურთა წარმომადგენლებს რუსეთ-აზიის ბანკთან საქციონერო და საობლიგაციო თანხათა განაღდების შესახებ. ჯერ-ჯერობით ვიცით მხოლოდ, რომ თავად-აზნაურობას 400 ათას მანათის აქციებზე მოუწერია ხელი და უზრუნველუყვია კიდევ 500 ათას მანათამდე აქციების შეძენა, თუ შემდეგ მოისურვა. ამ ციფრების გასაგებად, საჭიროა მოვიგონოთ, რომ მთელი საქციონერო თანხა უმაღლესად დამტკიცებულ კახეთის რკინის გზის საზოგადოების წესდების ძალით არ შეიძლება აღემატებოდეს 1.800.000 მანათს. ამ თანხის ნახევარი ე. ი. 900 ათასი მანათი, იმავ წესდების ძალით, უნდა მოგროვილიყო თვით კახეთის რკინის გზის საზოგადოების დაარსებამდე. უნდა ვიფიქროთ, რომ რუსეთ-აზიის ბანკმა ეს ცხრაასი მანათი საქციონერო თანხა უკვე გამოიღო. რაც შეეხება ამავ საქციონერო თანხის მეორე ნახევარს, აქედან 400 ათას მანათზე უკვე ხელი მოუწერია თავადაზნაურობას და დაუტოვებია უფლება დანარჩენ 500 ათას მანათის აქციების შეძენასაც. თუ თავადაზნაურობამ ამ უფლებით მართლა ისარგებლა ე. ი. თუ კიდევ შეიძინა 500 ათას მანეთის აქციებიც, მაშინ კახეთის გზის პატრონი ნახევრად ჩვენი თავად-აზნაურობა იქნება. ამ 500 ათას მანეთის აქციების შეძენის პირობები თ. ჩოლოყაშვილის ტელეგრამებიდან სრულიად სჩანს: თავად-აზნურობას უფლება აქვს იყიდოს ეს აქციები არა ბირჟის ფასებში, არამედ ნომინალურ ფასად ე. ი. ყოველ ას მანათის აქციაზე ას მანათ ნაღდ ფულის გადახდით, თუნდაც ბირჟაზე აქციები ერთი ორად და ერთი ხუთად ფასობდნენ. სამწუხაროდ არა სჩანს ჯერ-ჯერობით, რა პირობებით მოუწერია ხელი თავადაზნაურობას 700 ათას მან. აქციებზე. ჩვენის ფიქრით დაუჯერებელი საქმე იქნებოდა, რუსეთის და უცხოეთის კაპიტალისტებს ეს ოთხასი ათასი მანეთი უსასყიდლოდ დაეთმოთ ქართველ თავადაზნაურობისთვის. უფრო საფიქრებელია, რომ ეს ოთხასი ათას მანათის აქციები დათმო მას იმ მიწების საფასურში, რომლებსაც გზის ლიანდაგი გასჭრის. როგორც მკითხველს მოგონდება, გასულ ზაფხულს თავადაზნაურობის საგანგებო კომისიამ ჩამოიარა კახეთის სოფლები და ყველგან, მიწების დათმობაზე თავადაზნაურობაში გზის საჭიროებისათვის. სავარაუდო ანგარიშით ამ მიწების ფასი სწორედ 400 ათასი მანათია. ჩვენის აზრით თავადაზნაურობა სწორედ ამ მიწების ფასში მიიღებდა საქციონერო თანხიდან 400 ათას მანეთის აქციებს. შესაძლოა ზოგიერთ ჩვენს მადა გახსნილ მოლვაწეს სასიამოვნოდ არ დაჰრჩეს, რომ უფასოდ და უსასყიდლოდ თავადაზნაურობას არაფერი არა ჰხვდება კახეთის რკინის გზის თანხებიდან, მაგრამ ქართული თქმისა არ იყოს, სირცხვილიც კაი სიქონელია: რისთვის დარა სამსახურისთვით უნდა დაეთმოთ უცხოელ კაპიტალისტებს ქართველ თავად-აზნაურობისთვის რაიმე თანხა უსასყიდლოდ.

თავის თავად ცხადია, თავადაზნაურობის წარმოებას საკმაოდ უმეცადინოთ, რომ გზის ბატონ-პატრონობა მთლად უცხო ხალხს არ ჩაუვარდეს ხელში და ახლევრად მაინც ისევ ჩვენებურ ფულის პატრონების ხელში დარჩეს. იმ ხელშეკრულების დადებით, რომელიც თავად-აზნაურობას უფლებას აძლევს კიდევ 500 ათას მანათის აქციების შეძენას,—თავადაზნაურობას წარმომადგენლებმა, ჩვენის ფიქრით, აასრულეს ყველაფერი, რაც კი მათ მოეთხოვებოდათ. ეხლა ჯერი ჩვენებურ ფულის პატრონებზე და საერთოდ ქართველ ხალხზეა დამოკიდებული. თუ ამათ დროზე ფული არ გაიღეს აქციების შესაძენად, უეჭველია თანდათან კახეთის გზა მთლად უცხოელების ხელში გადავა, რომელნიც მაგრე რიგად დიდ ანგარიშს არ გაუწევენ ადგილობრივ საჭიროებას. საჭიროდ მიგვაჩნია, მოვაგონოთ ჩვენს მკითხველებს, რომ აქციის პატრონებს უზრუნველყოფილი აქვთ მთავრობისაგან სამას წლის განმავლობაში 3% სარგებელი, შემდეგ კი მოგება და ზარალი დამოკიდებული იქნება თვით გზის შემოსავალზე.

დიდი მნიშვნელობა აქვს, რა თქმა უნდა, იმას, თუ ვინ იქნებიან კახეთის რკინის გზის საზოგადოების გამგებლები. ამ გამგებლების ხელში ეხლა, რაკი საქციონერო თანხა შემდგარია, მოგროვდება დიდძალი ფული ობლიგაციების განაღდებით. ობლიგაციები გამოიცემა $13\frac{1}{2}$ მილიონ მანათისა. ობლიგაციებს მთავრობისაგან უზრუნველყოფილი აქვთ $4\frac{1}{2}\%$ სარგებელი. ეს იმდენად დიდი პროცენტია, რომ ეხლანდელ ფინანსიურ მდგომარეობაში არც ერთი ფულის პატრონი არ იუკადრისებს ობლიგაციების შეძენას. ეს საობლიგაციო თანხა უნდა მოჰხმარდეს გზის გაყვანას. დიდი ნაწილი ამ ფულისა, მაშასადამე, ჩვენს ქვეყანაში უნდა დატრიალდეს. ყველამ კარგად იცით, რა უმუშევრობაა ჩვენში და რამდენი უსაქმო ხელი ეძებს სამუშაოს ლუკმა პურის საშოვნელად. ჩვეულებრივ რკინის გზის სამუშაოებზე ხალვათად ითბობენ ხელებს ეგრედ წოდებული „ფოდრიაჩიკები“, რომელნიც იჯარით იღებენ გზისაგან სამუშავოს და შემდეგ მუშებს ქირაობენ. განსხვავება საიჯარო ფასისა და მუშების ხელფასისა, რომელიც ხშირად დიდ თანხას შეადგენს, ამ „ფოდრიაჩიკებს“ ჰრჩებათ ხელში. ეს „ფოდრიაჩიკები“ მუშა ხალხის წვრილფეხა, მაგრამ უსასტიკესი ექსპლოატატორები არიან. მათთან გასამკლავებლად მუშა ხალხმა ეხლავე უნდა მიჰმართოს შრომის კოოპერაციების ანუ არტელების დაარსებას, თუ რკინის გზის დირექტორები და უფროსი მოხელენი შესაფერი პირები იქმნენ, შეიძლება იმედი ვიქონიოთ, რომ სამუშაოს გაცემას დროს უპირატესობა მუშათა არტელებს მიეცემათ. გარდა ამისა დიდი მნიშვნელობა აქვს სამუშაოს გაცემის დროს მშობელთა ეროვნობას. დღეს მრეწველობა და წარმოება ისე შევიწროვებულია, რომ კახეთის რკინის გზაზე მუშაობის საშველად ყველა მხრიდან მოაწყდება ხალხი. რა თქმა უნდა, ჩვენი ინტერესი მოითხოვს, სამუშაო ადგილობრივ მკვიდრთ მიეცეს და არა შორიდან გადმოხვეწილებს. აი ამ საქმეშიც დიდი მნიშვნელობა ექნებათ კახეთის რკინის გზის დირექტორებს და უფროს მოხელეებს. როგორც თ. ჩოლოყაშვილი იუწყება ქართველ თავად-აზნაურობას პირველ ხანებში ორი დირექტორი ეყოლება გამგეობაში, რომელიც სულ ხუთს წევრისაგან შესდგება. ჯერ-ჯერობით თავი უნდა ვინუგეშოთ, რომ ეს ორი დირექტორი შესაფერის ყურადღებათ მოექცევა ადგილობრივ მკვიდრთა ინტერესებს და დიდძალ ქართველ მშრომელ ხალხს, რომელიც საგზაო მუშაობის დაწყებას მშიერ-მწყურვალი ელის გულის ფანცქალით, იმედს არ გაუცრუებს.

დეპეშები

(პეტერბ. დეპეშათა სააგენტოსაგან)

საზღვარ-გარედ.

30 დეკემბერი.

ტოკიო. განზრახულია ამ მოკლე ხანში ურთ ერთ შორის საელჩოები გახსნან იაპონიამ და ოსმალეთმა.

ბერლინი. ლონდონიდან გაიხსნა ბეტმონ-ჰოლვეგმა მეფის მაგიერ სეფე სიტყვა წაიკითხა და განაცხადა. პრუსიის ფინანსები გამოკეთების გზას დაადგა. სეფე სიტყვა რამოდენიმე ახალ კანონ-პროექტს სათემო მართველობაში მოხდენას იუწყება.

ურმია. ენჯუმის სამჯავროს ყველა წევრების და ოსმალეთის კონსულის თანადასწრებით ოსმალელ სომხის საქმე გაარჩიეს. ბრალდებულს სწამებდნენ, ვითომც სპარსელი ქალი, სააქციზო სამართველოში მომუშავე, გააუპატიურა-ო. სომეხი გაამართლეს, მაგრამ ბრბო უკმაყოფილო დარჩა. ეშინიანი, სააქციზო დაწესებულებას ბრბო არ დაეცესო.

ოსმალელებმა გლეხების ხარჯით ანზალის ოლქში ორი სკოლა გახსნეს. სკოლის შესანახ ფულს მცხოვრებლებს სთხოვენ, მაგრამ უმრავლესობა წინააღმდეგია. ოსმალების განზრახვაა სწავლა ოსმალურად აწარმოვონ, სწავლის ხელ-მძღვანელად ოსმალოა.

პარიზი. პალატის პრეზიდენტად ბრისსონი აირჩიეს.

სტამბოლი. ერთობისა და პროგრამის დამოკიდებულება დღითიდღე მწვავდება. თუ ოპოზიცია შეერთდა, მთავრობას განზრახვა აქვს პარლამენტი დაითხოვოს, რადგანაც ოსმალელ ნაციონალისტების უმრავლესობის იმედი აქვს. პარლამენტის დათხოვნის თაობაზე მთავრობას მსჯელობაც ჰქონდა. იმედიდან ცუდი ამბები მოდის: ჯარს ხშირი შეტაკება აქვს თურმე არაბებთან. ბრძოლა ზედუინებთან და დრუზებთან გრძელდება. არაბეთში 8 ბატალიონი გაიგზავნა. განძრახულია შეიხების მოსყიდვა.

ბუხარესტი მეფემ გასამშვიდობლად მინისტრები მიიღო და ახალ კაბინეტის შედგენა კონსერვატორთა ბელადს,—კარცს—მიანდო.

პუერტო-კორტესი. (გონდურასი) გენერალ ბონილის რევოლიუციონურმა რაზმმა, კუნძული როატონი დაიპყრა და ბონილი პრეზიდენტად გამოაცხადა.

ურმია. მუსულმან სამღვდელო ესამ ხმები გაავრცელა, ვითომც ერთმა სომეხმა გაუპატიურა სპარსელი ქალი. ბრბომ ერთი სომეხი მოჰკლა და ორი სომხის სახლი სოფლად გაძარცვა, გუბერნატორმა მიიღო ზომები, რომ დამნაშავენი დაისაჯონ.

ბერლინი. 1911 წლის პრუსიის ბიუჯეტი გამოაქვეყნეს. სახელმწიფო შემოსავალ-გასავალი ნავარაუდევია 408,531,474 (?). თანაბრობა 29 მილიონის მარკის სესხით ფიქრობენ დაიცვან.

ფრანგი

ბელგრადი. მფრინველი ბელგრადის სიმაგრეებზე საცდელად დაფრინავდა, მაგრამ 20 ადლის სიმაღლიდან ჩამოვარდა და რამდენიმე წამის შემდეგ გარდაიცვალა.

რუსეთი

მოსკოვი. ყრუ-მუნჯთა აღმზრდელების კრებამ დაადგინა სადაც ჯერ არს ითხოვოს, რომ მთელ რუსეთში ყრუ-მუნჯთა საყოველთაო და სავალდებულო სწავლა იქმნას შემოღებული.

პეტერბურგი. მთავრობამ 25 დეკემბერს „სოვრემენნოე სლოვო“-ს გამოცემა შეაჩერა. რედაქტორი პრობლევი 1034 მუხლის ძალით სამართალში იქმნა მიცემული.

ჰელსინგფორსი. რამდენიმე შემთხვევა იყო, რომ გაფიცულმა მუშებმა ძალადობას მიმართეს. ვიბორგში გულში დანა ჩაჰკრეს ერთ დროებით ასოთ-ამწყობს. სახეში მუშტი ჩაარტყეს რედაქტორს. ტამერფორსში გაზეთ „ამულეტის“ რედაქტორი ასოთ-ამწყობებმა გალახეს.

არჩევნების დროს ამოღებიდან სოციალ-დემოკრატებს 289,647 ხმა, „ძველ ფინებს“—160,821; „ახალგაზრდა ფინებს“—107,182, შვედებს—100,430, აგრარიებს 60,690, ქრისტიან მუშებს—15,093.

მოსკოვი. სახელმწიფო სათათბიროში დამატებითი არჩევნების სიების შესწორება დაიწყო.

ფრანკეს შუშის ქარხანაში მაშინამ იფეთქა და მექანიკის თანაშემწე მოჰკლა და ერთი შეგირდიც მძიმედ დასჭრა. ცეცხლი მალე ჩაქრეს.

დონის-როსტოვი. ბირჟის საზოგადოებამ 25 წლის არსებობის გამო 25,000 მან. გადასდო, რომ პირველ-დაწყებითი სკოლა გაიხსნას.

პსკოვი. სათემო სამართველო თავის საქმის ქაღალდებით და წიგნებით დაიწვა. კასა გადაარჩინეს. ერთი კაცი დაიწვა.

პეტერბურგი. მედიკურ საბჭოსაგან განსაკუთრებული კომისია შესდგა, რომ განიხილოს საკითხი თუ რამდენად მოსახერხებელი იქნება აფთიაქებში სავაჭრო წიგნების შემოღება.

სიმღერა პატიმარისა

პატარობითვე ეს მქონდა
წესად და ჩვეულებადა:
სულ სხვისთვის უნდა ძიმეცა
საწყალს თუ რამე მებადა.

ღამს სიბერისას სიკეთე
ჩემი გზად მევე მებადა,
თურმე სიკეთის მაგივრად
ბოროტი უნდა მებადა.

მეკრიჭა წუთი სოფელი,
მელურად ნება ნებადა,
მე გავმხდარვიყავ ბატონი
სხვანი მექცივნა ყმებადა!..

გულ-კეთილობა როგორც ვსთქვი
მევე მომერგო სნებადა,
სიმართლე ჭეშმარიტება
გადავიკიდე მტრებადა.

იმათაც ველარსად ვხედავ
ვინაც მიმაჩნდნენ ძმებადა,
ნუ თუ გაწყალდნენ ყველანი
და გადაიქცნენ ქვებადა?!

სიავეს, უკულმართობავ,
გულს რომ ჩამადგეთ ზღვებადა
მაინც ვიქნები სიკეთის
მონა, ესა მაქვს მტნებადა...

შ. მღვიმელი.

მოგვევლინე, ბელით!

მძიმე ღოდათ დაგვწოლია ცის შეპმუხვნული კაბადონი. გარს სიჩუმე გულ-საკლავი არემარეს მოსდგომია! გმინავ, ოხვრა ჩათუთქული გულ-ღვიძლსა გვიღრღნის; ჩანგი ალფრთოვანებისა როდიღა ყღერის! გაქრა იდუმალი ხმა, მასსაც ალარავინ ეტრფის! ჩაქრა მნათობ თავისუფლების სხივი! ჰყინავს, სუსხავს ბოროტება, ხრწნის და ასუფლებს. განცხრომა და ფუფუნება, გულ-გრილობა, დაუდეგრობა!.. ლუკმას, პირში გვაცლის ბატონობა!.. ცხოვრების უმგავსობამ შეგვიბღალა ნამუსი, პატიოსნება!.. ბოროტმა სულმა ჭკვა და გონება დაგვაპნელა, რომ ჩვენს სისუსტეზე, სიბრმავეზე აგებული მისი ციხე-სიმაგრე არ დაუნგრიოთ ერთობის ძალითა, რის სხივი სინათლის ჩვენს გონებას, სულ, სინდისს და გულს მოჰხვდება.

ძალა, ტლანქი ძალა ირგვლივ შემოგვრტყვია და მონებს სატანიურად თავს დაგვხარხარებს.

კვდება ქვეყნის სილამაზე, ხრჩოლავს სულის სიმშვენიერე, ოდნავ ფეთქავს სამართალი, ბრჭყალებში სულ-მღაფავი!.. მოხუცი, ხნიერი ვარამ-სევდისაგან ხმება, ნორჩი ახალგაზრდობა... მოლიპულ გზაზე შემდგარი, იხრწნის და სჭკნება!..

სადა ხართ, ძალნო ციურნო, მრისხანებით არ მოგვევლინებით!..

რაღას უყურებ, შემოქმედო, იხსენი შენ მიერ შექმნილი სილამაზე, სულის დიდება, სიყვარული, შრომა და პატიოსნება. მოგვევლინე, გასრისე უსამართლობა! იგრგვინე, იელვარე, გაანათე ძალუმად, როს ბნელეთი განიბნეს და მკურავთ, მცოცავთ შიშის ზარი დაეცეთ და დედა-მიწამ შთანთქას იგინი!

ძალავ მშვენებისაო, ძალავ ალორძინებისავ, მოგვევლინე, ბელით!..

გიორგი ფოცხოველი.

ღამეა, დღეა...

პაწია საგულისხმო ნამუშა.

ღამეა...

ბუნება სიბნელის ძაძით შემოსილია...

არე მარე ღამის წყვდიადით შეხუთულია, ვით მონა მბრძანებით შებღალილია.

თვით დედამიწა—გულით მხურვალე, პირად მღიმარე, მკერდ გადღღილი, ვითა მშობელი შობილთათვის მსაზრდოებელი, მაწოებელი—აი, მოღუშულა, გაქვავებულა...

მაღლა ზეკაი—დღე მომცინარე მზისა სხივითა; ხოლო ღამე მნათობი ბადრის მთვარითა, აბრჭყვიალებული ვარსკვლავებითა, ვითა კეკლუცი შეყვარებული მეტყველ თვალითა—შავის ზეწარით შემოსილია...

ყოველი არსება: სულდგმული, უსულო, ხარღვი მოძრავი შესჩერებია, ბნელს კალშანსა დაჰმონებია...

ჰაერიც გაყუჩებულა, ალარ მოძრაობს... რა ჰქნას!?! ბუნების გლოვასა ნაღვლობს, მას თანაუგრძნობს...

ღამეა...

დამე ბნელი უკუმეთია... და ამით ბუ გამეფებული მეფეთ—მეფეა...

ბუ ბნელში მქვრეტი, ვით ღამით მეფა, სუსტზედ თარეშობს; ბნელში უხილველ უმანკო სისხლით იგი კუჭს იძღობს..,

უმანკო მტრედი—ღამე წყვდიადით თვალთ უხილავი, ფრთებ შებორკილი, გზა აბნეული, ბუსგან დამფრთხალი—ელის ვარსკვლავსა: მახარობელსა, შობის დღისასა, ვით ებრაელი მესიის მოსვლასა...

აგერ, გამოჩნდა ვარსკვლავი გაბრწყინებული... თვალთა მხილავმა ღამის მეხრემა, ვითა ცისკარი, იცნო ვარსკვლავი მომავალ დღისა მახარობელი...

ცამ გაიღიმა; მიწამ შეჰხარა; ამით ჰაერი შეინძრა და არე მარე სასიხარულოდ მან შეარხია...

მტრედმაც იხილა ზეცათ ვარსკვლავი და, ვით მონა ბატონის ღიმილ ხილული, ალფფუნდა გახარებული...

ხოლო ღიღინმა იგი ამხილა...

და იგი ვითა უბანკო, მსხვერპლად შესწირა, ქორმა სიხარულითა—შობილსა დღესა—ღამითა მობეზრებულმა, სუსტისა სისხლისა მსმელმა...

ღამეა...

დღეა...

დღემდის სუსტი მსხვერპლია ღონიერისა...

ამონაკვნები

(ვუძღვნი გიორ. დეკანოზიშვილის ხსოვნას)

იყო ბაღჩა სანახავად, სატრფობად და სასიყვარულოდ გაჩენილი.. თვალნი ტკბებოდნენ, წარბნი ხარობდნენ და ტუჩებიც იღიმებოდნენ მისი სიმშვენიერით, სილამაზით და მომხიბვლელობით... მნახველნი და გამგონნი, მეზობელნი თუ შორეულნი აღტაცებულ იყვნენ მისი სიკეკლუცით, მისი ედემურ შემკულობით .. ყველას უნდოდა ბაღჩის შეძენა, დაპატრონება... ყველას უნდოდა მითი ამაყობა, მითი დატკბობა...

ბაღჩა ესე იყო ოცნებად გაქცეული...

იგი მუდამ მწვანედ ბიბინებდა... ცივი და წმინდა წყაროების ჩხრიალი ყურს უამებდა მნახველს... ია ვარდები, ერთმანეთზე საამურად გადაწნულნი, დამათრობელ სურნელებას აჰკურებდნენ მიდამოს.. უზარმაზარი, სუროებ ჩაფსკვნილ ჩახვეული ხეები ამაყად გადასცქეროდნენ გარემოს და ხშირად ავარდნილ ქარიშხლის ქროლას არ აკარებდნენ ბაღში მოზარდ ნაზ და პაწია მცენარეებს... აქ, ამ მიწიერ სამოთხეში, გაეშენებიათ ბუდეები მრავალ ბულბულთ და სხვა მგალობელ მფრინველთ... მათი ჭიკჭიკი და სილამაზე ანაზებდა, აფაქიზებდა და ახალისებდა ბაღჩის პატრონებს და იმათ სტუმრებს... მრავალი ლექსი, სიყვარულით აღგზნებული, დაიწერა აქ.. მრავალი საგალობელი აღმოხდათ აქ მყოფელთ, ამ ბაღში შემსვლელთ..

იგი იყო საამედო ნავთსაყუდელი ყველა მაშვრალისათვის... იგი იყო და, მოელის, იგი მოელის მხსნელსა: ძლიერსა, მძლავრსა, მართლმოყვარესა...

ხ. გლახაშვილი.

ამონაკვნესი

(ვუძღვნი გიორ. დეკანოზიშვილის ხსოვნას)

იყო ბაღჩა სანახავად, სატრფობად და სასიყვარულოდ გაჩენილი.. თვალნი ტკბებოდნენ, წარბნი ხარობდნენ და ტუჩებიც იღიმებოდნენ მისი სიმშვენიერით, სილამაზით და მომხიბვლელობით... მნახველნი და გამგონნი, მეზობელნი თუ შორეულნი აღტაცებულ იყვნენ მისი სიკეკლუცით, მისი ედემურ შემკულობით .. ყველას უნდოდა ბაღჩის შეძენა, დაპატრონება... ყველას უნდოდა მითი ამაყობა, მითი დატკბობა...

ბაღჩა ესე იყო ოცნებად გაქცეული...

იგი მუდამ მწვანედ ბიბინებდა... ცივი და წმინდა წყაროების ჩხრიალი ყურს უამებდა მნახველს... ია ვარდები, ერთმანეთზე საამურად გადაწნულნი, დამათრობელ სურნელებას აჰკურებდნენ მიდამოს.. უზარმაზარი, სუროებ ჩაფსკვნილ ჩახვეული ხეები ამაყად გადასცქეროდნენ გარემოს და ხშირად ავარდნილ ქარიშხლის ქროლას არ აკარებდნენ ბაღში მოზარდ ნაზ და პაწია მცენარეებს... აქ, ამ მიწიერ სამოთხეში, გაეშენებიათ ბუდეები მრავალ ბულბულთ და სხვა მგალობელ მფრინველთ... მათი ჭიკჭიკი და სილამაზე ანაზებდა, აფაქიზებდა და ახალისებდა ბაღჩის პატრონებს და იმათ სტუმრებს... მრავალი ლექსი, სიყვარულით აღგზნებული, დაიწერა აქ.. მრავალი საგალობელი აღმოხდათ აქ მყოფელთ, ამ ბაღში შემსვლელთ..

იგი იყო საამედო ნავთსაყუდელი ყველა მაშვრალისათვის... იგი იყო პარნასის მთა... იგი იყო სიკეთის წყარო.

მისმა პატრონმაც არ იცოდა რა იყო გაიძვერობა, ბოროტება, სიყალბე...

და მიტომ ბაღჩის კარებიც მუდამ და ყველასათვის ღია იყო!...

მაგრამ განვლო დრომ და ბაღჩის მომვლელი პატრონიც გარდაიცვალა.. დარჩნენ მას შვილები, მაგრამ შვილებმა მებაღეობა ვერ შესძლეს..

მებაღეთ დადგა უცხო კაცი, შორის ქვეყნიდან მოსული.. ის არ იცნობდა საოცნებო ბაღჩის ბუნებას, მისი მცენარეების ხასიათსა და აგებულებას... მან იწყო აქ შეუფერებელი მებაღეობა.. ბასრი ნაჯახით გადაკვეცა თავები აქამდის ამაყად მდგომ ხეებს.. შეაბუგა ცელქად მჩქეფარე წყაროები.. დიდი ჩექმებით გასთელა ია ვარდები., დაანგრია ბულბულთა ბუდეები.. ალსა კვამლში გახვია მგალობელი ჩიტები... და..... წახდა ბაღი!... დასჭკნენ და მიჟღენთენ ნაზად მოზარდ მცენაარეები.. დამყაყდნენ შეგუბებული წყაროები... თავი დახარეს და ვეღარ იშალენ ია ვარდები.. გაიბნენ და გაიფანტენ ბულბულნი.. გასწყდა კალამი.. დაიმსხვრა თარი..

მებაღე კი უფრო და უფრო სცდილობდა ამ ბაღის „გამშვენებას“. პატრონებსაც ატყუებდა და სთაფლავდა ცბიერის ენით .. ატყუებდა და პირდებოდა მათ ბაღის სამოთხედ ქცევას, ბედნიერებას... გულუბრყვილონი იყვენ პატრონნი და მათაც სჯეროდათ... ბევრს კიდეც მოსწონდა ბაღის ასეთი მდგომარეობა...

იყვნენ ისეთნიც, რომელნიც ერთგულად ეხმარებოდნენ უცნაურ მებაღეს ზოგიერთ ვითომდა და მავნე და ულამაზო მცენარეების ადმოფხვრა ამოგდებაში ..

მაგრამ, აჰა, იკვალა კიდევ ღამი და პატრონნიც, თითქოსგამოფხიზლდენო, შეირყნენ: დაკარგეს ნდობა მებაღისადმი, იმისი „ღვაწლიც“ მავნედ ჩასთვალეს და მოინდომეს თავისი ბაღის კვლავ პატრონობა, თავს შამოვლა... მებაღე კი იმდენად გაძლიერებულიყო, რომ მისი მოცილება ვერ შესძლეს და ამაზე ლაპარაკი საშიშიც შეიქნა... საჭირო გახდა ძალების შეკრება, მებაღეობის კარგად შესწავლა და სხვა ხალხთანაც დამეგობრება, თავისი და დღეს აოხრებულ ბაღჩის ვითარების გაცნობა..

ბაღჩის პატრონის ზოგიერთი შვილებიც გამოემშვიდობენ თავის საყვარელ ბაღჩას და გაუდგენ შორ გზას... წავიდნენ და ბევრი ალარც დაბრუნებულა.. იქ, იმ უცხო მხარეს, განუტევეს ტანჯული სული..

მოკვდენ გმირები და ბაღჩაც ასტირდა და იწყო მოთქმა... მოსთქვამს თავის აოხრებას, მოსთქვამს პატრონთა უმრავლესობის დაუდეგროებას და სტირის კიდევ მას, რომ ალარა ჰყავს მას ერთი მისთვის თავდადებული მებრძოლთაგანი.. ალარა ჰყავს... მოკვდა ის... და მისი გვამი ყოვლად პატიოსანი—ბაღჩამ ნაწამებმა თვის კალთებშივე დაასამარა., აქ, ამ სამარეზედ, თეთრი ნარგიზა ალმოცენდა .. ჩახარა თავი და ჩასჩურჩულა ძვირფასსა და მებრძოლს:

„მადრიელია შენით, შენი სიყვარულით ალვსილი შენი სამშობლო, შენი ბაღჩაი.. მოვა დრო და დაჰკრავს ეამი, როდესაც იგი კვლავ განახლდება და იწყებს ბიბინს... კვლავ იჩახჩახებს მისი წყარონი და მაისი წყალნით განედლებული შენი სამარეც ია ვარდებით შეიმოსება... მეც გავერევი იმ ყვავილებში და ერთის ძალით და ერთის გრძნობით თალს გადავავლებთ ამ შენ სამარეს და ესე ძეგლი ოცხალ ყვავილთა დარჩება მუდამ გაუთელავი... მაშ, განისვენე!... იძინე ტკბილად!...

ალ. ლოლაძე.

პეტერბურგი. პირობა, რომელიც 18—31 აგვისტოს 1907 წელს რუსეთის და დიდი ბრიტანიის მთავრობის შორის იქმნა დადებული, გაუქმდა. ამ პირობის დედა აზრი იყო ისა, რომ ორივე მთავრობას უნდა ეცადათ, ტიბეთში მსწავლულთა ექსპედიცია არ შესულიყო.

შ ა ვ ი ჯ ი რ ი

ხარბინი. ექვსი დღის განმავლობაში 95 კაცი შავი ჭირით მოკვდა. მათშორის ორი რუსი.

რუსეთის პრესა

მემარჯვენეთა გაზეთები არა სცხრებიან და ყოველ შემთხვევას იყენებენ საბაბად, რომ თავისი წმინდა წყლის რწმენანი და ზეკაცური აღმაფრენა ქვეყანას მოჰფინონ. ამას წინად სახელმწიფო საბჭომ სათათბიროს მიერ დადასტურებული კანონ-პროექტი დაამტკიცა, სასულიერო წოდებიდან ნებაყოფლობით გადამუგარ მღვდელთა და ბერთა უფლების შეზღუდვაზე.

ცნობილი „რუსსკოე ზნამია“ ამის საობაზე ამბობს:

ჩვენმა ორთავე საკანონმდებლო პალატამ ამ კანონ-პროექტის დადასტურებით, საბალწყლო საჩუქრით მოგვილოცეს რუსეთის რეგულიციის ნეტის წლის თავი. რუსეთის სახელმწიფოებრივობას და მართლმადიდებელ რუსეთის ეკკლესიას ისეთი გამათანსირებელი თარეფი მისთავაზეს, რომლის დაგემოვნებითაც რუსეთის სახელმწიფო და ეკკლესია მოიშზაღება და ისეთ განთვითებას იღრძნობენ ურთერთისადმი, რაც რუსეთი თავის დღეში არ უნახავს.

* * *

დიდი ალიაქოთი გამოიწვია ჭეშმარიტ-პატრიოტთა წრეში საათათბიროს დეპუტატის ვ. ა. კარაულოვის გარდაცვალებამ. „კოლოკოლი“ მეტად გულმოსულია ნაციონალისტთა „საბჭოს“ საქციელითა:

...დაგვიხედეთ. გულგეთილი მანილოვები, მის „განსვენებულის პატივისცემას ეშურებიან. ნაციონალისტთა „საბჭო“ იმდენს ცრემლს აფრქვევს გარაულოვის სამარეზე, რომ, სამშოა, შიგ არ ჩაიღრჩოს.

ხოლო უბრო კადეტურად და თანამაზად „გროზა“ ლაპარაკობს და მეხ-მედგარს ნაპერწკლებს ცოფადა ჰყრის, თუ როგორ გაჰბედეს პატრიოტებმა კარაულოვის პატივის ცემაი.

ასეთი უსირცხვილობა, ასეთი აბუჩად აგდება სათათბიროს მემარჯვენეთა პარტიის წევრთაგან აუტანელია და ციდილსწამებაა. კარაულოვის პატივისცემა იხეთ მემარჯვენეთ მეეფერებოდათ, როგორც ნაციონალისტები არიან, მაგრამ სათათბიროს მემარჯვენეთა ფრაქციას კი—არასოდესაც...

ახალი ამბები

ტ ფ ი ლ ი ს ი

✦ ექიმ ალამალოვის მოკვლის საქმე. გუშინ კავკასიის ოლქის სამეედრო სასამართლომ დაიწყო გარჩევა ექიმ ალამალოვის მოკვლის საქმისა. როგორც მკითხველებმა იციან, მიმდინარე წლის ივლისში ექიმი ალამალოვი სახლში მიიწვიეს ვითომ ავადმყოფთან და თავი მოსჭრეს. ამ საქმის გამო სამართალში მისცეს ცოლქმარი ორშაკ და თანაარა მარტირუზოვები, რომელნიც თავის დანაშაულში შეპყრობის უმალ გამოტყდნენ. სასამართლოს დარბაზს გუშინ დიდძალი ცნობის-მოყვარული ხალხი მიაწყდა. თამარა მარტირუზოვს დამცველად ჰყავს ნაფიცი ვექილი ა. ყანჩელი, ორშაკ მარტირუზოვს დამცველი არა ჰყავს.

✦ დამატებითი საპოლიციო შტატები კავკასიის ნავთსადგურებში. თანახმად კავკასიის ნამეს-ტნიკის მოხსენებისა მინისტრთა საბჭომ საჭიროდ სცნო, კვლავ დარჩეს დროებითი დამატებითი საპოლიციო შტატები ბაქოსი, ბათუმისა ნოვოროსიისკისა, პეტროვსკისა და ფოთის ნავთსადგურებში.

✦ კოტე მესხიხ იუბილე. განჯის ქართველობას 60 მანეთი შეუგროვებია ერთმანეთ შორის მსახიობის კოტე მესხისთვის მისართმევად. გუშინ, 2 დეკემბერს, ეს ფული ჩვენმა რედაქციამ ბ-ნ ლუკა ხარაძისაგან მიიღო მხცოვან იუბილარისთვის გადასაცემად.

✦ კავკასიის უნივერსიტეტი. ყიზლიარის ქალაქის საბჭომ დაადგინა, ყოველ წლივ 300 მანეთი მისცეს ქალაქის თანხიდან ტფილისში განსახილულ უნივერსიტეტს.

✦ სტუდენტის შეპყრობა. როგორც გვატყობინებენ, ამ დღეებში იურიევში დაუპატიმრებიათ იქაურ უნივერსიტეტის სტუდენტი რაიდენ თომასძე არსენიძე. დაპატიმრების მიზეზი არ იციან.

ტფ. ქალაქის საბჭო. 28 დეკემბერს ქალაქის მამები მეტად სასაცილო მდგომარეობაში ჩაცვივდნენ. ამ დღისთვის დანიშნული იყო საბჭოს ხმოსანთა კრება ქალაქის მომავალ ხარჯთ-აღრიცხვას განსახილველად კრება ჩვეულებრივად დაიწყო და გაგრძელდა ღამის 11 საათამდე, მაგრამ ამ დროს მოულოდნელად გამოირკვა, რომ კრება უკანონო იყო, რადგანაც საბჭოში ხმოსანთა კანონიერი რიცხვი არ იყო მოსული. კრება დახურულ იქმნა და გადაიდო დღეისთვის. დარცხვენილი ხმოსნები ჩუმის ბუტბუტით სახლებში წავიდნენ.

✦ ყაჩაღის მოკვლა. როგორც გვატყობინებენ, ამ დღეებში სიღნაღის პოლიციას სოფელ ბურდიანის მახლობად ცნობილი ყაჩაღი ბაჭაშვილი მოუკლავს.

✦ სალიტერატურო და სამუსიკო საღამო. 28 დეკემბერს ქალაქის დედათა პროფესიონალურ სკოლაში სალიტერატურო და სამუსიკო საღამო გაიმართა, რომელსაც საგანგებოდ მიწვეული პირნიც დაესწრნენ. მოსწავლეებმა, სხვათა შორის, წაიკითხეს ქართულ, რუსულ და სომხურ ენებზე სხვა და სხვა ლექსები და რამდენიმე სიმღერა სთქვეს. საღამომ საერთოდ მხიარულად და საინტერესოდ ჩაიარა.

✦ სახალხო სახლში. შაბათს, 1 იანვარს, დილის 12 საათზე, პროფესორი ჟურაკოვსკი, გ. ბ. გვაზავა და გეპშტეინი წაიკითხავენ ლექციას სანინზე (რომანი არციბაშევისა) ბ-ნი გეპშტეინი გაამართლებს სანინს, გ. ბ. გვაზავა წაიკითხავს სანინის წინააღმდეგს და პროფესორი ჟურაკოვსკი გამოსთქვამს თავის შეხედულებას. ლექციის შემდეგ გაიმართება საინტერესო კონცერტი. ფასები 5-კ-დან 50 კ-მდე. ბილეთები იყიდება სახალხო სახლში ყოველ დღე.

✦ ლარიბთათვის. ივანე გრიგოლის ძის ხალათიანისგან რედაქციამ მიიღო 2 მან. ლარიბთათვის დასარიგებლად.

✦ მატარებლის ლიანდაგიდან გადაცდენა. 26 დეკემბერს ქობულეთიდან ბათუმს მიმავალი მატარებელი № 3, ლიანდაგს გადასცდა. დაზიანდა ორთქმავალი, საბარგო, საფოსტო და მეორე კლასის ვაგონები. კაცთა მსხვერპლი არ მოჰყოლია. მხოლოდ მგზავრებმა დიდი შიში განიცადეს. მიზეზი ლიანდაგიდან გადაცდენისა, როგორ გამოძიებამ აღმოაჩინა, ბოროტ-ყანმზრახველებისაგან ლიანდაგის აყრა ყოფილა.

✦ დღეს სახალხო სახლში. სახალხო სახლთან არსებული მუსიკალური საზოგადოება სდგამს ოპერას „რუსალკას“. ფასები 5 დან 50-მდე კაპეიკამდე.

✦ 28 დეკემბერს შიდიანიმ ტფილისში შეიშერო 75 უბასმორტო.

შეცდომის გასწორება. გუშინდელ ნომერში. კახეთის რკინის გზის თაობაზე პეტერბურგიდან მოსულ დეპეშაში უნდა ეწეროს: აირჩიეს ზურაბ ავალიშვილი.

ძალ აქის საბჭოს დარბაზიდან.

კრება გაიხსნა 8 ს. და 50 წ. 27 ხმოსანთა დასწრებით. თავმჯდომარეობს ხატისოვი.

წაკითხულ იქმნა ორკეც ხარჯთ-აღრიცხვის ჟურნალები.

ხმ. ხუნუნცი შეეკითხა საბჭოს, თუ როკორ, ან რა საშუალებითა ჰსურთ ამის გადაწყვეტილება.

ხატისოვი ასეთი ხარჯთ-აღრიცხვა შემოღებულ იქნება თანდათანობით. ასე რომ 1912 წლისთვის სრულიად დაკანონდება.

აბრამიანი ჰსურს გაიგოს ხმოსნებს ორკეცი ხარჯთ-აღრიცხვის საკითხი, მაგრამ ხატისოვი სიტყვას აწყეტინებს და დაასკვნის: როცა უწყებაში შევიტანთ, საბჭომ მაშინ გაარკვიოს.

აბრამიანი ვინ გაუწევს ხელმძღვანელობას ახალ ხარჯ-აღრიცხვას?

ხატისოვი ქალაქის გამგეობა!

აბრამიანი ჰყავს კი მას მცოდნე პირნი, რომ ამ საქმეს გაუძღვეს?

ხატისოვი „ეს თვით-მმართველობის საქმეა!“

შემდეგ საბჭო 1911 წლის სმეტის გადასინჯვას შეუდგა. დამტკიცებულ იქმნა შემდეგი:

1) საჭირო ბინათა დაქირავება პოლიციისთვის.

2) ჯარის ბინის ხარჯი.

3) ბინა ცეცხლის მჭრობელ რაზმისათვის.

4) ქუჩების მორწყვა.

5) ქვა-ფენილის შეკეთება.

6) განათება ქალაქისა.

7) ობოლთა სასამართლო.

8) საჯარო ვაჭრობის დარბაზის და სხვ..

როცა ყველა კითხვები გაარკვიეს, შემდეგ აღმოჩნდა რომ საკმაო ხმოსანთა რიცხვი არ დასწრებია.

საზოგადოების საყურადღებოდ

წერა-კითხვის საზოგადოების მთავარ გამგეობას დაუდგენია: მცირედის შევსებით და გასწორებით ჩუბინაშვილის ქართული რუსული ლექსიკონი გამოსცეს. რა თქმა უნდა, გამგეობის განზრახვა მეტად სასიამოვნოა, მაგრამ ქართველ ერის კულტურას უფრო მეტ ღირსებიანი ლექსიკონი შეჰფერის, ვინემ ჩუბინაშვილი და მისი მსგავსი. ამით იმის თქმა გვსურს, რომ **ლექსიკონი ენის მუზეუმია** და როგორც ასეთი რამ, ტეხნიკურის მხრივ კარგად უნდა იყოს აგებული, ესე იგი სათანადო მეცნიერების უკანასკნელ მეთოდით.

განსვენებულ ჩუბინაშვილის ლექსიკონი კი ამ მხრივ ძლიერ სუსტობს, ვინაიდან ჯერ ერთი მე-18 საუკუნის მეთოდითაა შედგენილი და, გარდა ამისა, უმთავრესად ქართულ ენის ბუნებისამებრ ლექსთა (სიტყვათა) წყობა არაა, არამედ ინდო-ევროპიულ ლექსიკონების პირია. ზედ მეტად ითქმის კიდევ ის ჩუბინაშვილის შრომაზე, რომ განმარტებასა და თარგმანში ხშირია შეცდომები და მრავალი ქართული სიტყვა არ შეუტანია. სრულებით უკუ-გდებულია ქართულ ენის კილოკავები, რომელიც კარგს ლექსიკონში უეჭველად აღნიშნული უნდა იყოს.

ყველა ამ ნაკლულევანობის თავიდან ასაცილებლად საჭიროა, მცოდნე პირებისაგან შესდგეს წრე და ახალი ლექსიკონი შეადგინონ.

ერთ კაცს ამ შრომის გაწევა ორძალ-უძს, მასალების სიუხვის გამო და აგრეთვე ტერმინების და თვით სიტყვების განუსაზღვრელობისა გამო.

რასაკვირველია, ამ გვარ ღიდს გონებრივ შრომას დიდი ხარჯი უნდა, მაგრამ ამ მხრივ, უანგარო სურვილი თუ იქნება, დაბრკოლება დასაძლევია.

იმ გეგმით შედგენილი ლექსიკონი კი წერა-კითხვის გამგეობას გაანუძრახავს, ფრიად მოუხერხებელია და მიზანს ვერ მიაღწევს.

თამამად ვიწინასწარმეტყველებთ, რომ ერთ კაცისაგან „შეკეთებულ“ ლექსიკონს იმის მეათასედი ფასიც არ ექნება, რაც „შეცდომიან“ ჩუბინაშვილის ლექსიკონსა აქვს.

ი. ჭეიშვილი.

ზარდალიშვილის დღევანდელი ბენეფისი № I.

(„შემკვიდრე პრინცის“ მოკლე შინაარსი).

სასახლის ტრადიციების თანახმად შემკვიდრე პრინცს, კარლ ჰენრიხს, ჰეიდელბერგში სწავლის დასამთავრებლად ჰგზავნიან. სასახლის წესწყობილებითა და წინადვე შემუშავებულ ცხოვრებით გეგმით გულ-ჩათხრობილი ახალგაზდა კარლ ჰენრიხი ერთბაშად ვარდება მხიარულ სტუდენტთა ცხოვრების ქარ-ტეხილში.

მან თავისუფალ ადამიანათ მხოლოდ ეხლა იგრძნო თავის-თავი და ფართე გზა მისცა თავის სიჭაბუკის გრძნობებს და სურვილს. სტუდენტებთან ქეიფი, დროს გატარება, პირველი გრძნობა სიყვარულისა აღძრული სასტუმროში მოახლესთან, ახალგაზდა კეტისთან, მემკვიდრე პრინცს თავის მოვალეობასა და ხარისხს ავიწყებს.

სწორედ ამ დროს, გამოცხადდება სასახლის მინისტრი და აუწყებს, რომ საკსენ-კარლსბურგის მთავარი ფრანციოსები დამშლად ჩავარდა და მას სამთავროდ მოუწოდებს.

კარლ-ჰენრიხი ფრთა-შეკვეცილი მოვალეობას ემორჩილება და სასახლეში ბრუნდება.

ასეთმა ერთბაშმა ცხოვრების შეცვლამ კვლავ დაალონა იგი; თითქმის დავიწყებას მისცა სტუდენტთა შორის გატარებული ნეტარი დრო; მაგრამ სასახლეში მოდის, მისი საყვარელი სასტუმროს მსახური, მოხუცი კელერმანი, რომელსაც პრინცმა აღუთქვა: „როცა მთავარი შევიქნები ჩემთან მოდი და ადგილს მოგცემო“.

კელერმანის დანახვაზე პრინცს კვლავ უცხოველდება წარსული ნეტარი ცხოვრება, ერთხელ კიდევ გაჰშლის ფრთებს თავისუფლებისას და ჰეიდელბერგში მიდის, რომ უკანასკნელად აღიბეჭდოს ხსოვნაში, სიმშვენიერე მდებარეობისა და იქ მცხოვრებთა, სადაც მას ტკბილი დრო გაუტარებია.

მაგრამ საყვარელი ჰეიდელბერგი ძველებურ ერდიმანდიანად აღარა ჰხვდება მას. მას დაჰხვდნენ როგორც მომაკვდავ ადამიანს, არამედ როგორც მთავარს და მბრძანებელს.

იგივე მოწყენილობა, იგივე შემუშავებული ოფიციალური გეგმა, იგივ მოკრძალება!

გულ-ჩათხრთქული პრინცი ისევ სასახლეში ბრუნდება.

პრინცის როლს შეასრულებს მობენეფისე, როგორც ამბობენ იგი დიდის ხელოვნებითა და მხატვრულათ გადმოგვცემს პრინცის სულიერ ტანჯვას. ეს როლი მას უკვე უთამაშნია ქ. ქუთაისში.

საგავშვო

დღესასწაული ქუთაისში

ორშაბათს, 27 დეკემბერს, ქალაქის პირველი-დაწყებით სკოლათა მასწავლებელთ ქალაქის განგეობის დარბაზში თავიანთ მოსწავლეთათვის შობის ხე გამართეს. მიეხედავად იმისა, რომ ქარ ყინვა და მეტად სუსხიანი დილა იყო, მოწაფე ქალ-ვაჟნი, ცხრა საათზე შეიკრიბნენ სასწავლებლებში, საიდანაც თავიანთ მასწავლებელთა ხელმძღვანელობით, თერთმეტ საათზე, მხიარულის სახით და ჟივილ-ხივილით დანიშნულ ადგილას მივიდნენ და მორთულ-მოკაზმულ და გაბრწყინვალებულ შობის ხის გარშემო შემოიკრიბნენ. ქართულ გიმნაზიის გამგემ მასწავლებლებს უსასყიდლოდ იარკესტრი დაუთმო, რომელიც დღესასწაულის დამთავრებამდე ამხიარულებდა ბავშვებს ბ-ნი კვაპანტირაძის ლოტბარობით.

თვითეული სასწავლებლის მოსწავლეთა ხორო წინასწარ შედგენილ პროგრამით რიგ-რიგად მღეროდა მასწავლებელთა ხელ-მძღვანელობით. შუა დარბაზში იდგა მაგიდა, რომელზედაც პატარა ვაჟები და ქალები შედგებოდნენ ხოლმე და მკვირცხლად კითხულობდნენ ლექსებს ა. წერეთლისას, ი. ჭავჭავაძისას, ვაჟა-ფშაველასას, დ. მეგრელისას, ვ. რუხაძის და სხვათა.

ბოლოს ლოტერი გაიმართა. მშვენიერი სანახავი იყო პატარა „დამაკავალერთა“ ცოცხალი თამაში, ორ საათზე დღესასწაულობა გათავდა, ბავშვებს, რიცხვით 700, მასწავლებლებმა საჩუქრად ტკბილეულობა და ხილები დაურიგეს და გახარებულნი სახლებში გაისტუმრეს. დღესასწაულობას დაესწრნენ ქალაქის თავად არჩეული ი. ფანცხავა, სასწავლებელთა გამგე კომისიის თავმჯდომარე გრ. ბარათაშვილი, ქართულ გიმნაზიის გამგე ი. ოცხელი და სხვა საპატიო სტუმრები. საზოგადოდ დღესასწაულმა ჩინებულად ჩაიარა.

ლადო ბზვანელი.

მოგზავრული ამბები

სოფ. ცაგერი (ფეხუშის მაზრა) ტბაგერის ინტელიგენცია—უკვე კარგა ხანია სადათს ძიებისაკენ. დღემდის თუ აქაური ორი შუკა ინტელიგენცია ვერაფითარ ფასს ვერ იზენდა რამე საზოგადო საქმეში, დღეს მაზე არაფერი ცუდი ითქმის. ამ ზაფხულში რამოდენიმეჯერ გიმართა ქართული წარმოდგენა; აქვს უფასო სამკითხველო, სადაც თითქმის უფასოდ ადგილობრივი რუსულ ქართული ჟურნალ-გაზეთები მოსდის. უკვე გაინაზრახეს აქ „მომხმარებელ საზოგადოების“ დაარსება და კიდეც შეუდგენენ საქმის აწარმოებას, შეიშუშავეს წესდება და უკვე წარუდგინეს გუბერნატორს დასტიტიცებლად. წესდების დამტკიცებამდის კი ამოიარჩიეს კომისია სამი პირისაგან შემდგარი, (სასამართლოს ბოქაული ბ. ბერიძე, მასწავლებელი ვ. კვლიშანი და ბროგიზორი ე. ახვლედიანი), რომელმაც უნდა მიიზიდოს წევრები, მოაგროვოს წევრთა ჩაწერილებისაგან (ჯერ-ჯერობით 33 კაცი ითვლება) საწევრო (შესასვლელი) თითო მანეთი და თითოეული ზაის ათეთი მანეთი; მოანახოს შენობა მომავალ დუქნისათვის და სხვა ამისთანები. როგორც ეტყვლენ, აქაც აქაური „მომხმარებელი საზოგადოება“ გახსნის მომხმარებელ ან კოოპერატიულ დუქანს და მიზანად აქვს, რომ, როგორც თავის წევრებს, ისე ხალხს, მიეცეს, რაც შეიძლება იაფ-ფასებში, წონაში და ზომაში მოუტუებლად, კარგი ოჯახისათვის საჭირო საგანია რომ საგნები და საქონელი. განზრახვა და მიზანი სწორეთ რომ მოსაწონია, უმეტეს ცაგერისათვის, სადაც თითქმის არაფერი იშოვნება და რაც იშოვნება ისიც ეკარგისი, მაშასადამე და წონა ზომაში მოტუებით, ამის მაგალითად უკვე იყო აქ კიდეც: ერთი ებრაელი თურმე რამოდენიმე წლის განმავლობაში ნაკლების გირვანქიანით ჰყიდდა ნაგოს, რომელიც შეაჭმნია და გამოიკარგა ადგილობრივი ფოსტის უფროსმა ბ. დეკანოზმა. რაც ამაში დანამდვილებით დარწმუნდა ბ. დეკანოზე, კუდმა ვედარ მოუთმინა და მედუქნეს უთხრა: ეს აშისთანა საქციელი ურჯულობა და ქურდობაა. ებრაელს ოქმი შეუდგინეს რაც სხვა მედუქნეების გირვანქიანება დაზომეს მათაც ისეთივე ბედი ეწვიოთ. მაგერში ამ მართლა ქურდობის გამოიჩენ ბ. დეკანოზეს უნიდეს (აზიდეს ბირვანდი ებრაელი, რომ რჯული შემაგინა და ქურდი მიწოდა) ებრაელის სიტყვიერი შეურაცხყოფის მიუგებისათვის და ეს საქმე ამ დღეებში კაირჩევა მომრიგებელ-მოსამართლესთან. ამ რიგად, თუ მომავალ „მომხმარებელ საზოგადოების“ წევრებმა და ნამეტურ მოთავეებმა მეტი უნარი და ენერგია გამოიჩინეს, მაშინ ეოველ ამ გვარ უსიამოვნებებს და ზედ-მეტ ხარჯებს ავსცილდებოდა; გამბობ მეტს უნარსა და ენერგიაზე იმიტომ, რომ წევრებს ეხლაც ეტყობათ საქმისადმი გულგრილობა, რომელიც გამოიხატება ამ საქმის შესახებ კრებებზე დასწრებლობიდან.

მ. ციციშვილი.

კატორღელი დეპუტატი

19 დეკემბერს დილის 5 საათზე გარდაიცვალა შორეულ ციმბირის დეპუტატი ვასილი ანდრიას ძე კარაულოვი, რომელიც თავდაპირველად სასტიკად დეკნილი იყო, მაგრამ შემდეგ კი არჩეულ იქმნა სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატად.

სამუდამოდ შესწყდა დატანჯულის, მაგრამ მუდამ ახალ გაზრდულის იმედებით აღზნებულის გულის ცემა. იგი ღრმად გამსჭვალული იყო სამშობლოს უსაზღვრო სიყვარულით და რელიგიოზურ რწმენით. მის გულის სიღრმიდან მუდამ გადმოსჩქეფდა მხურვალე და სვინიდისის გამამხილებელი სიტყვები ეს სიტყვები სწორე გზაზედ აყენებდა და მოალაპობდა ხოლმე ამისთანა უკმეხთაც კი რომელთა სულშიაც არავითარი ადამიანური შებრალება და გრძნობა სამართლიანობისა არა ჰსუფევდა.

ვასილ ანდრიას ძის სიკვდილით ერთად შესწყდა სიცოცხლე, აღსავსე განსაცვიფრებელ დრამატიზმით და მწუხარებით. ის იყო ჯერ კატორღა მისჯილი და შემდეგ ვნედავთ ხალხის წარმომადგენელთა ტრიბუნაზე. თამამ ეში მოქცეულს თითქოს იგი-ცხონ გვიხასიათებდა 50 წლის მოძრაობას რუსეთის გარდასაქმნელად.

მას რომ ეცხოვრა რომელსაც კულტურულ ქვეყანაში, ღირსეულადაც დაფასებდნენ და ბიოგრაფიას ნიშნავდა ქკუა გონების მიხედვით შეადგენდნენ, მაგრამ ჩვენ რა გვეთქმის იმაზე მეტი, რაც თვითონ უპასუხა მღვდელ დეპუტატს, რომელიც კარაულოვს უდიკრად მოეპყრო და კატორღელი უწოდა.

— მართალი არის, ღირსო მამაო, მე კატორღელი ვიყავ თავ-გაპარსული ხელფეხ დაბორკილი ვზომამდი ვრცელ ვლადიმერკის ციხეს, მხოლოდ იმიტომ რომ მე ხმა ავიმაღლე, ღალად ვყავ სიმართლე, რათა თქვენ ამ პალატაში კრებები მოგეხდინათ.

იმის გულისთვის, რომ მე მსურდა არა ძალმომრეობით გარდაქმნა მთელი რუსეთის უკეულმართი წესწყობილება, გამასამართლეს სამხედრო სასამართლოში, გამამტყუნეს, ჩამოსართვეს ყოველი უფლება და გამგზავნეს კატორგაში. მე თუ კატორგელი ვიყავ, ეს ჩემი სიამაყეა მთელს ჩემს სიცოცხლეში იმ ბობოქრებულ ტალღაში, რომელმაც თქვენ ამ დარბაზში შემოგიყარა, ურევია ჩემი სისხლისა და მდულარე ცრემლის პატარა წვეთი; ის მართალია, პატარაა და არა სჩანს, მაგრამ ესეც საკმარისია რომ ნამდვილად არის და ეს ამარილებს ჩემს ცხოვრებას ხალხისა და ღმერთის წინაშე.

განა შეიძლება ამ სიტყვას კიდევ რამე დაემატოს? როგორც ახალგაზდობაში სამხედრო სასამართლოს წინ შეურყეველად იდგა და საუკეთესო მომავლის იმედს არა ჰკარგავდა, ისე ბოლომდის მიიყვანა თავის სიცოცხლე. იგი მომხრე იყო სვინდისის თავისუფლებისა და ყოველ ძალმომრეობას არას გზით არ ურიგდებოდა, ჰსურდა მისი მოსპობა და შემხვეთელ ბორკილების ადრე დამსხვრევა. შეეიდა თუ არა სახელმწიფო სათათბიროში, თავს იდვა სვინიდისის თავისუფლების დაცვა, რადგან მას ღრმად სწამდა ძალა თავისუფალ სიყვარულისა. მისი სიტყვით ღმერთი იყო მისი მამა, ხოლო ეკლესია—მისი მშობელი, ის კი მათი თავისუფალი შვილი და არა მონა მათზე ბორკილით მიჯაჭული.

ვასილ ანდრიას ძე იყო სვინიდისის თავისუფლების მედგარი დამცველი, იმიტომ რომ სვინიდისი მუდამ თავისუფალია!

თუ მისი ცხოვრება აღსავსე იყო ტანჯვა-ვაებით, სიკვდილის ჟამს კი უფრო ბედნიერი შეიქმნა, რადგან მტერზე გამარჯვებული გარდაიცვალა.

„რეჩი“

სეიმის არჩევნები ფინლანდიაში

ამ ჟამად ფინლანდიას გაცხარებული მოძრაობა ეტყობა. მთელი ხალხი სეიმის ახალის არჩევნებითაა გატაცებული. საერთოდ 50 პროცენტზე მეტი მხურვალე მონაწილეობას ღებულობს არჩევნებში.

საყურადღებოა, რომ მოხუცნი უფრო გულმოდგინედ ეკიდებიან საარჩევნო საქმეს. ჰელსინგფორსში 80 წლის ცოლ-ქმარი მივიდა საარჩევნო ყუთთან და მთელი საზოგადოება აღფრთოვანებაში მოიყვანა.

არჩევნებში ზოგიერთ ადგილას ქალები სპარობენ კაცებს გასვეში 113 კაცმა მიიღო არჩევნებში მონაწილეობა, და 142 ქალმა. ნოდენდალაში—106 კაცმა და 119 ქალმა.

არჩევნებით განსაკუთრებით ძველი ფინები არიან დაინტერესებულნი. თუ ფინლანდიის ხალხმა მცირეოდენად მაინც მითკენ გადახარა თავისი თანაგრძნობა, ისინი უსათუოდ ახალგაზდა ფინებს შეურთდებიან. ამ გაერთიანებას დიდი ცვლილება მოჰყვება პოლიტიკურსა და პარტიულ მიმდინარეობაში.

ხოლო, თუ ძველმა-ფინებმა არჩევნებში ვერ გაიმარჯვეს, მაშინ ცენტრი გაძლიერდება და უფრო მჭიდრო კავშირს შეჰკრავს.

ამ არჩევნების დროს და ახალ სეიმის მოლოდინში, ახლანდელ სეიმის მოქმედებას უფრო ცხარედ და გულ-დასმით ეხებიან.

ალმდებელ სვინიუსის გადაყენებამ ფინლანდიის მდგომარეობა გაამწვავა მის თანამდებობაზე ნასენატორალმა ლანგეკოსკიმაც კი უარი განაცხადა.

მის ერთად-ერთ მოადგილედ ს.-მეხელის გუბერნატორი ვოურინენილა შერჩად ხელში.

არჩევნების შედეგი ჯერ საბოლოოდ არაა ცნობილი.

ვნახოთ ფინლანდიის ახალის არჩევნებით რა გზას დაადგება.

250 წლის იუბილე

პოლონურ ენაზე ყოველ-დღიურ გამოცემათა.

3 იანვარს, 1911 წელს, 250 წელიწადი შესრულდება, რაც პოლონურ ენაზე ყოველ-დღიური გაზეთი გამოდის. მართალია, მე-15—16 საუკუნეში ხელით ნაწერი გაზეთები გამოდიოდა, მაგრამ ნაბეჭდი მხოლოდ მე-17 საუკუნეში გამოვიდა. ყოველ-დღიურ ბეჭდვითი გაზეთის დამაარსებელი ვინმე ბერი იან-ალექსანდრე გორჩინი იყო. იმას თავისი საკუთარი სტამბა ჰქონდა და წიგნის გამომცემლის ჩამომავალი იყო. მისი გაზეთის დაარსებისა იყო, როგორც თვითონ გორჩინი ამბობს პირველ № ში **Merkuriusz Polski, dzieie vszystkiego srviátá vsobie zamykaiacy dla informacyey pospolitey,** (პოლონური მერკური (მოამბე), რომელშიაც გამოცვლეულია მსოფლიოს ამბები, მთელი საზოგადოების საცოდინაროდ). შემდეგ ნომრებში კი მოთავსებულია ცნობები: მადრიდიდან, ლისაბონიდან. რომიდან, სტოკჰოლმიდან, მილანიდან და ვენიდან. აგრეთვე მე-5 №-ში ხანის წერილია პოლონეთის მეფის მიმართ, და მე-17 №-ში სემიგრადის სეიმზე. როდესაც არა-ჩვეულებრივი რამ მოხდებოდა პოლონეთის შინაურ ცხოვრებაში, მაშინ გამოიცემებოდა **„Merkuriusz extraordynaryiny“.**

წლიურად გაზეთი 400 მანეთამდე ღირდა და, რა თქმა უნდა, მხოლოდ შეძლებული პირები ჰყავდა ხელის-მომწერნი.

გორჩინის საქმე კრაკოვში კარგად წაუვიდა და ამიტომ გაზეთის გამოცემა ვარშავაში გადაიტანა, მაგრამ აქაც ვერ იხეირა და შემდეგ მოვალეებმა ციხეშიაც კი ჩასვეს.

ცოტა ხნის შემდეგ გორჩინის ვაჟი ერთ-ერთმა ბერების ძმობამ გაისტუმრა და იგი გაანთავისუფლებინეს.

გორჩინმა დიდ გაჭირვებაში დაასრულა თავისი დღენი.

მთელი პოლონეთი დიდ სამზადისშია ამ იუბილეს გადასახდელად.

სხვა ერების და მიხედვით, ჩვენც განვიძრახეთ შეძლებისა და გვარად ჩვენს ერს მივაწვდინოთ მსოფლიოს ამბები, რაც კი საყურადღებო იქნება ჩვენი მამულისათვის ევროპისათვის ანუ ქრისტიანობისათვის.

თეატრი და ხელოვნება

ხაბენეფისო წარმოდგენა. მოვაგონებთ ჩვენს მკითხველებს, რომ დღეს ქართულ თეატრში ახალგაზდა მსახიობის ი. ზარდალიშვილის საბენეფისოდ წარმოდგენილი იქნება 5 მოქმედებიანი დრამა „მემკვიდრე პრინცი“ რომელშიაც მონაწილეობას ღებულობს თითქმის მთელი დასი. მემკვიდრე პრინცის როლს ასრულებს თვითონ ბენეფიციანტი. ზარდალიშვილი აგერ მეორე სსზონია, რაც ტფილისის სცენაზე მსახურობს და მცირე ხნის განმავლობაში საზოგადოების ყურადღება დაიმსახურა როგორც დაკვირვებულმა და მუყაითმა მსახიობმა. იმედია ჩვენი საზოგადოება ყურადღებით მოეკვეა ახალგაზდა მსახიობს და ჯეროვანად დააფასებს მის კეთილ სინდისიერ მუშაობს ქართულს სცენაზე.

—

სომხური თეატრი. ქართველი საზოგადოება უკვე იცნობს სომხის მწერალს შირვანზადეს, ვინაიდან მისი ორი პიესა ქართულად ნათარგმნია. ამ ავტორის ერთი ახალი პიესა ითამაშეს სომხის მსახიობებმა, 28. დეკემბერს, არტისტიურ თეატრში.

პიესასა ჰქვან „არბენუჰი“. მისი სიუჟეტი ძლიერ ბანალურია. და მრავალჯერ ყველა ავტორთა მიერ ნასარგებლევი. მხოლოდ მდიდარე პიესის ტექნიკაა და ინტელიგენტ მაყურებლის ესტეტიურ მოთხოვნილებას აკმაყოფილებს.

აი მოკლე შინაარსი:

„არმენუჰის“ სიყვარული სწყურიან, მაგრამ თავის ქმარში ვერ ჰპოვებს სიყვარულს, რადგანაც ქმარს, რომელიც მხოლოდ თავის ანგარიშებითაა გართული). ვილაცა „პოლონელი“ ქალიც უყვარს. როდესაც ეს გამოაშკარავდება, არმენუჰი ცალკე ოთახში სცხოვრობს და ქმარს ახლოს აღარ იკარებს. საქმე იმითი ბოლოვდება, რომ არმენუჰი თავის ქმრის ერთ მეგობარ ინჟინერს მისდევს, რომელსაც თვისი ცოლი სძაგს, და არმენუჰისავით ნამდვილი, წრფელი სიყვარული სწყურიან და ამასთანავე თავისუფალ ხელოვნების მოთაყვანე და მაღმერთებელია. ორივენი სტოვებენ თავიანთ სახლს, შვილებს, მშობლებს...

არა ბუნებრივ მოვლენათ უნდა ჩაითვალოს ის გარემოება, რომ არმენუჰი რაღაცა იდიალურ, არა რეალურ, ზეციურ სიყვარულს ეტრფიალება, რაც ჩვენის აზრით ოცნების სამყაროში ფრინვას ჰნიშნავს.

არმენუჰის როლს ასრულებდა ქ-ნი დურიან-არმენიანი, რომელმაც საერთოდ კარგა ჩატარა თავისი როლი, თუმცა ხან და ხან კი აჭარბებდა. ქმრის, სამსონის როლს თამაშობდა ბ-ნი ზარიფიანი, რომელმაც კარგათ დაგვისურათა მოსაქმე კაცის როლი. ინჟინერის როლში ბ-მა შაბათუნიმ დაგვაკმაყოფილა.

პიესის ავტორი ტაშის ცემით დააჯილდოვეს. წარმოდგენას ხალხი ბლომად ღებულობდა. ჩხირი კედელს!

მომავალ ორშაბათს 3 იანვარს მსახიობ ქალის მაისურიანის ბენეფისია დანიშნული ათამაშებენ „უცნობ ქალს, ანუ **M-me X“.** **Artemius.**

უცხოეთი

პორტუგალია და ძველი მეფე მანუელი.

პორტუგალიდან გაძეგებული მეფე მანუელი მთელს დროს თავის მოამხრეთა შორის ატარებს და კეფიტეებით ზიმავს და სწყინავს პორტუგალიდან მოსულს ყოველს ამბავს, მასზე მეტად დიდი შთაბეჭდილება მოუხდენია პორტუგალიის დროებით მთავრობის მიერ გამოცემულს ორ კანონს, რომლის ძალითაც სამართლში უნდა იქმნეს მიცემული ყველა ის, ვინც დროებით მთავრობასა და რესპუბლიკურ რეჟიმზე ცრუ ხმებს გავრცელებენ, ან სამხედრო დისციპლინას დაარღვევს.

მეფე მანუელი ამას წინად დონდონში არისტოკრატ-მონარხისტებს შეხვდა და დიდხანს ებაასა პორტუგალიის საქმეთა შესახებ. შეხვედრას ნამდვილ დიპლომატიურ კონფერენციის სასითი ჰქონდა, რადგან იქ იყო თოქმის ყველა დიპლომატი მონარქიულ რეჟიმისა.

მანუელი დღემდე ასე გამაჯლებით აღვენებს თავსს თავის ძველ სამეფოს მაჯის ტემპს და მისი კონება კატეგორიულია მარტოოდენ პოლიტიკეთ. უკანასკნელ ხანს კი კამორიგვა, რომ ის მომავალ აინგრიდან დონდონის მახლობლად დასახლდება და ოქსფორტის უნივერსიტეტში ლექციების მოსასმენად საარულს დაიწყებს,

ამ დროს პორტუგალიის ნორხ რესპუბლიკის საძირკველი ნელ ნელა, მაგრამ თავლსაჩინოდ მაგრდება, თუმცა დროებით მთავრობას წინ ბევრი დაბრკოლება ელობება. საზოგადო აზრიც ისეთია რომ ძველის რეჟიმისკენ დაბრუნება შეუძლებელია.

ზოგიერთი უთანხმოებანი და კუბებრობა, რომელიც იქ სუფევს, ჩქარა წარსულს ჩაბარდება, თუმცა მთავრობას არ შეუძლიან, რომ ის ჯარისკაცნი, რომელიც რეჟოლუციაში მონაწილეობა მიიღეს, უეცრად ადგილიდან მისცეს, ხოლო ადგილებს—გენერალობა. მთავრობა არ დაკმაყოფილებს იმ გადაჭარბებულ მოთხოვნილებათ, რომელსაც ჯარი და ფლოტი თხოულობს.

მუშაობ შორისაც რადაც მდელვარება სუფევს და კეფიტეები ელანდებათ. აგიტატორები სცდილობენ ეს კარგმოება დროებით მთავრობის საწინააღმდეგოდ მოიხმარონ. ახლანდელ მთავრობის მოწინააღმდეგეს, თავის კანზარხვთა ხელს უწყობს კიდეგ შემდეგი გარემოება: რეჟოლუციის დროს მუშებს ზოგიერთ რამეს დაჰპირდნენ, მაგრამ დანაპირები ვერ იქმნა შესრულებული ნიეთიერ უსახსრობისა გამო. მთავრობის მოქმედება ფერხდება ეგრედვე სტიქიურ უბედურებებით, რომელსაც ბევრი ფული უნდება.

ლისაბონის სავაჭრო ფირმები და თეატრები დიდს კრიზისს განიცდიან, რადგან მათ ბოიკოტი გამოუცხადა პორტუგალიის არისტოკრატიამ და გადაჭრით უარი სთქვა ეოველგვარ კართობისა და დღესწაულზე, რადგან ახლ მთავრობისგან მოელოდა დაუოვნებლივ გადასახადთა თანასწორად განაწილებას, გაჭრობა-მრეწველობის აუვავებას და უფლა ამას, რის განხორციელებას წედიწადები სჭირდება.

დაახლოვებით ასეთია მდგომარეობა პორტუგალიისა, მაგრამ ძველის რეჟიმის მეგდრეთით ადგენა მინიც ადარავის სწამს.

პრეზიდენტ ბრაგას კაბინეტის მდგომარეობა ამიტომ მეტად მძიმეა. ასე გასინჯეთ, საეოველთაო საარჩევნო უფლების გამოცხადებასაც კი ველა არ შეეგება თანაგრძნობით ამ რეფორმას განსაკუთრებით წინადადგა ჩრდილოეთ პორტუგალიის გლეხობა, რომელიც ჯერ კიდევ სამდგდელოების ძლიერ გავლენის ქვეშ იმეოფება.

ეგრეთ-ის დიპლომატები ამედოვნებენ, რომ დროებითი მთავრობა, რომელმაც ხალხი მონარქიულ ბრძოლაში გამოსტეტა, გადალახავს სხვა დაბრკოლებასაც და პორტუგალიის საქმეებს საბოლოოდ წარმართავს ხალხის საკეთილდღეოდ.

რუსეთი

მუშათა დეპუტატების საქმე.

პეტერბურგის სასამართლო პალატამ მუშათა დეპუტატების საქმე განიხილა. პასუხისგებაში ანნა ბოლდირევისა იყო მიცემული, რომლის საქმეც საერთო საბრალმდებლო ოქმიდან გამოჰყვეს. მას პოლიტიკურ ორგანიზაციის წევრობას აბრალებდნენ, რომელსაც შეი-რაღებულ აჯანყების არსებულ წესწყობილების დამხობა ჰსურდათ.

— დამნაშავედ სცნობთ თქვენს თავს თუ არა, რომ მუშათა დეპუტატების კომიტეტის წევრად იყავი?—ეკითხება ბრალმდებელი.

— არაფრის თქმა არა მსურს!—უპასუხებს ბრალდებული.

4 წელიწადს რად იმალებოდით?

ბრალდებული, მცირე ფიქრის შემდეგ:

— მე სამის შვილის დედა ვარ. ყველაზე უმცროსი წლინახევრისა მყავდა, როდესაც მუშათა დეპუტატების კომიტეტში მიმიწვიეს. მე დარწმუნებული ვიყავ—სასამართლო სამართალს არ განაჩენდა და ყოველ შემთხვევაში ვფიქრობდი, რომ სასამართლოს შეეძლო მოეცადნა.

ბრალდებულმა დაადასტურა, რომ მუშათა დეპუტატების კომიტეტში სამჯერ ყოფილა ნამდვილ, მოქმედ წევრად ხრუსტალევ-ნოსარის დაპატიმრების შემდეგ.

— შემიძლიან თუ არა მუშათა დეპუტატების მთელი ბრალდება ჩემს თავზე ვიკისრო,—თქვენ თითონ განსაჯეთო—დაამოლოვა მან.

სამოსამართლო პალატამ ქ-ნ ბოლდირევს ყველა უფლებათა აყრა და სამუდამო გადასახლება მიუსაჯა.

განცხადებანი

დოქტ. ნავასარდიანისა

ყოველ დღე, კვირეებს გარდა

დაარსებულია 1880 წელს.

(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

დ ი ლ ი თ:

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული, ვენერიული (სიფილ.) ავად.

ყ. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. სბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

მ. გ. ავეტისიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.

ა. მ. პუგინოვი. 12—1 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

ა. პ. კარაპეტიანცი: 1—11/2 ს. შიგან. და საბავშვო.

ბ. გ. აგასაროვი: 11/—2 ს. შინაგ. და ბავშვთა ავად.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

ქალ. ექ. პ. ს. ზილბერშაცი: 6—6 ს. საბებ., ქალ. და ბავშ. ავად.

ო. ვ. გეევსკაია-ენგელი: 6—6½ ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ი. ფ. მარციშევსკი: 6—7 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

რჩევა 50 კაპ. ღარიბებს უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი მედიც. დოტქორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**

◀ მოზბიარეთათვის ▶

თავუსაფარი

ბებია-ქალის

თუხარელოსა.

ოლგას ქ., ხაბებიო ინსტიტ. პირდაპირ. მშობიარენი და ფეხმძიმე ქალები მიიღებიან ყოველ დროს დღეცა და ღამეც. არის საერთო საწოლი, ცალკე ოთახები და ოთახი საიდუმლოდ მომსვლელთათვის.

მიღება ქალის ავადმყოფობით სნეულთა, ძიძების გასინჯვა, ყვავილის აცრა და მასსაჟი ყოველ-დღე დილის 6—4-დან ნაშუადღევის 12 ს. (თ.—40)

მშობიარეთა თავშესაფარი

✦ბებია ქალი✦

მ. ი. კრემერისა

ნიკოლაზის ქ. სახ. № 47.

მშობიარენი და ორსული ქალები მიიღებიან დროს განუსაზღვრელათ—დღითაც და ღამითაც. მშობიარეთ კარგათ უვლიან, საექიმო დახმარებას ბუდამ უწევენ, არის ოთახები ისეთ მშობიარეთათვის, რომელთაც საიდუმლოთ სურთ მოილოგინონ. პირობები საერთო პალატაში 2 მ. დღე-ღამეში, მშობიაროობის დროს დახმარება 6 მანეთი, ნომერში მოსათავსებელ ფინეკოლოგიურ ავადმყოფთ ფული გადახდებათ წინასწარ მორიგების თანხმად. ქალთა სენით ავათმყოფთა მიღება და ძიძების გასინჯვა ყოველ-დღე დილის 12½/11½ საათამდე (100—276—9)

„ნაკადულის“ 1911 წლის კალენდარი

„ნაკადულის“ 1911 ნ.

ქართველთა ეროვნულ-ისტორიული ალმანახი

ეროვნული ენციკლოპედია

ეროვნული ენციკლოპედია

ეროვნული ენციკლოპედია